

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 ftm.
Negyedévre . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A család és az iskola.

Debreczen, jul. 10.

Egyik középiskola ez évi értesítőjében az igazgatói jelentésben olvastam a következő megfigyeléseket: „a szülők közönye, elfogultsága, gyermekeik majomszeretete, a gyermek elkényeztetése, ferde nevelése, leküzdhetetlen nehézségeket gördítenek a tanári kar munkássága elé.”

Gondolkoztam e kijelentés fölött s általánosságban igazat adtam a megfigyelés helyességének, Ezen odavetett kijelentésből is letagadhatatlan jelét alapítottam meg annak az iránynak, mely az iskolábu járó növendékek nevelésének helyes útját jelöli meg. S kiragadva e tételt, fűzöm tovább mondanivalómat.

Ha a tanári kar felismeri e nehézségeket, miért nem gondoskodik megfelelő módon e nehézségek elhárításáról? Ha megállapítja, hogy a szülők közönyösek, elfogultak, gyermekeiket elkényeztetik, ferde irányban nevelik, majomszeretettel csaknem agyonszorítják, miért nem igyekeznek mindezekről közvetlenül meggyőzni a szülőket, beláttatni velük kifogásolt eljárásuk káros eredményét?

Bár elhiszem, hogy tényleg lehetetlen minden egyes növendékkel külön-külön, egyénisége és egyedisége szerint foglalkozni; talán kizártnak is tartom, hogy a tanító szakemberek minden egyes növendékre vonatkozóan és minden egyes alkalommal a szülőkkel vagy ezeknek helyetteseivel érintkezzenek; nem látom be, miért ne volnának itt Debreczenben is megvalósíthatók azok a budapesti egyes intézeteknél inaugurált és bevált eszközök, melyeket szülői értekezlet néven ismerünk. Az intézet igazgatói és tanárai összehívják a növendékek szülőit, és könnyed, fesztelen módon beszélnek meg ezen összejöveteleken felmerült észleleteiket úgy a növendékekre, mint a nevelés, tanításra vonatkozólag.

Igenis, szükségesnek tartom a szülői értekezleteket; szükségesnek

tartom magasabb pedagógiai, sőt társadalmi szempontból is. Nem képelem, hogy komoly gondolkozású szülő részvétellel, jelenléttel, tárgyilagosan, elfogultság nélküli hozzászólás által ne óhajtaná előmozdítani azt a valóban kulturailag is fontos kezdeményezést, melyből első sorban a szülőknek van haszna.

Csak kezdeményezni kell s bizonyára az eredmény, a siker nem marad el, mert egygyé kapcsolódik a család kötelessége, a szülők szerepe a tanítás rendjével, célzatával és végeredményben ezáltal gyermekeink boldogulhatását érjük el, kiket az életnek nevelünk és a megélhetésre erősnek, szívósnak akarunk tudni.

Visszavonhatatlanul utolsó előadás!

A főrendiház és képviselőház.

Kikorrigálták a végrehajtási novellát

Ma volt az országgyűlés két házának utolsó ülése. Már régebben megtartották volna, ha a végrehajtási novellával nem esik meg az ismert malőr, hogy Nagy György indítványát az összes államtisztviselők nyugdíjáról elfogadták. Ezt kellett megkezezelni.

A főrendiház mai ülése előtt nagy lármát támadt a koalíciós sajtóban. Az agrár érdekek képviselői fel akarták használni azt az alkalmat, hogy a képviselőház megszavazott határozatába a főrendek beüthetik az orrukat, s a főrendiház konzervatív érzéseire számítva, újabb indítványokkal állanak elő. Így rá akarták bírni a főrendeket, hogy változtassák meg az életbeléptetési záradékban megengedett harmincnapos bejelentési határidőt, s léptessék nyomban életbe a javaslatot. Ez annyit jelentett volna, hogy a törvényhozás a hitelezőket egyszerűen megfosztotta volna jogaiktól, arról nem is beszélve, hogy ezzel a főrendiház beleavatkozott volna a képviselőház kezdeményezési jogába.

A főrendiház azonban nem állt kö-

télnek. Vita nélkül elfogadta a közjogi bizottság módosító indítványait, mellyel az államtisztviselők nyugdíjait kiszolgáltatták a végrehajtóknak. Ezután felfüggesztette az ülést, hogy megvárja a képviselőház választását. Déli egy órára vége volt az egész mulatságnak, s elnapolták őszig az országgyűlés két házának üléseit.

Az ülésekről ezek a tudósítások számolnak be:

A főrendiházban.

A főrendiház ülésén Dessewffy Aurél gróf elnökölt. Megjegyzés nélkül elfogadták a kuriai bíráskodásról és a birtokrendezésről szóló tavaslatokat. Általánosságban elfogadták a végrehajtási novellát is. A hetedik szakasznál Degenfeld gróf jegyző felolvasta a 7. § ismert módosítását. A Ház ugy ezt, mint a 9., 14. és 15. §-okon ejtett stiláris változtatásokat vita nélkül elfogadta.

Mikor megtörtént ez az fájdalom nélkül való operáció, Günther Antal felállt köszönetet mondani:

— Azoknak az érdekeknek — mondta — melyek megvédésére a javaslat készült, nagy a szociálpolitikai jelentőségük. A kis exszisztenciák nevében, akiknek sorsát most javítottuk, köszönetet mondom a főrendeknek azért, hogy az ügyet ilyen jóakarattal intézték el.

Az elnök ezután konstataálta, hogy a napirendet letárgyalták s javasolta, hogy a képviselőház üzenete átvétele végett tartsanak egy óra mulva újból ülést.

A képviselőházban.

A képviselőház ülése fél egy óraker kezdődött. Návay Lajos elnökölt és bejelentette, hogy Mezőfi Vilmos a Kovaldgyár égése dolgában sürgős interpellációt fog mondani.

A zsufolt Ház nagy érdeklődéssel hallgatta meg a végrehajtási novelláról a főrendiház üzenetét, amelyhez Günther Antal igazságügyminiszter szólalt föl.

— A főrendiház hozzájárult a képviselőháznak az özvegyeket és árvákat mentesítő határozatához, de nem járult hozzá a tisztviselő nyugdíjának lefoglalhatatlanságához. A javaslat ellen megindult agitációra való tekintettel kérem, tüzzük ki az üzenetet azonnal tárgyalásra, hogy az nyomban szentesítés alá kerülhessen. (Helyeslés.)

Az üzenethez Nagy György szólt először Nagy zajjal fogadták.

A Ház annak idején elfogadta indítványomat — mondta — tehát joggal beszélhetek. Kijelenti ahhoz, hogy az ő mód-

MOZI! Széchenyi kávéház kerthelyiségben (Vasutal szemben) MOZI!
Ma este gazdag új műsor.

Vadászat lepke után (mulattató.)

Rettenetes nátha (rendkívül mulattató.)

A kis vak (dráma.)

Farsang Nizában (1907. fólv. term. után.)

Julis kiüssza a borunkat (mulattató.)

Karácsony a szegények országában (dráma)

Molnár ur koltözködik (mulattató.)

Egy flegmatikus ur (rendkívül érdekes.)

Az egylábu (mulattató.)

Beléptidij nincs.

Kellemetlen idő esetén a kávéházban.

sítését, amelyet a Ház már ugyis elfogadott. fentartja. Szegénységi bizonyítványt állítanak ki magáról a Ház ha a főrendiház módosításait fogadná el, amikor a főrendek egyáltalán nem ismerik a szegény nép szükségleteit.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nyomban kíván válaszolni Nagy Györgynek. Micsoda szociálpolitikai bölcsesség az, amely a kisfizetésű hivatalnokok fizetését le engedi foglalni, ellenben a 8, 16 ezer koronás nyugdíjakat mentesíteni kívánja a foglalás alól. (Helyeslés). Azt mondják, hogy a francia törvényben meg van az, hogy nem lehet őket lefoglalni. Megfelelnek azonban arról, hogy a francia nyugdíj oly annyira csekély, hogy az megélhetésre is kevés. A 30 ezer francnyi jövedelmű hivatalnok nyugdíja 6 ezer franc. Kéri a Házat vesse el a Nagy György módosítását.

Pilissy István: Ugy látja, hogy Nagy György módosításait most már nehéz volna elfogadni s ezért egy közbeeső indítványt tesz, mely szerint a nyugdíjak mentesített részét felemelni kívánja és 20 százalékot a nyugdíjas kérelmére le lehet foglalni.

Bakonyi Samu előadó: Kéri Pilissy módosításának mellőzését.

A Ház elfogadja a főrendiház módosítását és Pilissy indítványát mellőzi.

A főrendiház többi kisebb módosításait vita nélkül elfogadják.

Elnök javasolja, hogy a Ház határozatát közölje a főrendiházzal. (Helyeslés.) Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését szeptember 22-én tartsa. (Helyeslés.) A Ház ehhez hozzájárult.

Mezőfi Vilmos sürgős interpellációt terjeszt elő a Kowald-gyár égése dolgában. Kifogásolja, hogy nem tettek megfelelő intézkedéseket.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Az elnök köszönetet mond a képviselőknek azért a támogatásért, amellyel

az elnökséget fontos feladatában részesítették. Kéri, hogy tartsa meg ezt a Ház továbbra is és támogassa az elnökséget nagy és szép feladatában.

Az ülés ezzel délután fél 2 óraker véget ért.

A főrendiházban másodszer.

A főrendiház folytatódó ülésén **Degenfeld Pál** gróf jegyző felolvasta a képviselőház üzenetét. A főrendiház ezt tudomásul vette és most már a végrehajtási novelláról szóló törvényjavaslatot szentesítés végett a király elé fogják terjeszteni.

Az ülés fél három óraker fejeződött be.

Készül az új megyeháza.

A terveket már elkészítették.

Pavlovits mérnök építi.

Csak nemrég emlékeztünk meg arról a fontos tényről, hogy a mostani rozoga, debreczeni megyeháza helyett egy új, modern palotát fognak építeni a Piac-utcai régi telken. Hivatalos helyen történt szó erről először s ezt az óhaját, csakhamar általánosan magáévá tette a debreczeni közönség is.

A kérdésről már sok szó esett illetékes körökben, közgyűlésen és sajtóban s az ügy már a miniszter előtt is megfordult. **Andrássy Gyula** belügyminiszter az új vármegyei székház építésére vonatkozólag a lehetőség határain belül a legmesszebbmenő támogatást ígerte meg az állam részéről.

A miniszteri leirat után a köz-

gyűlés megbizta **Kovács Gyula** alispánt, hogy tervet és költségvetést készíttessen az új székház építésére vonatkozólag. Ennek alapján **Pavlovits Károly** a kitűnő debreczeni műépítész, a tervet és költségvetést már elkészítette s az alispánnak bemutatta. A terv gyönyörű palotát ábrázol, mely méltó lesz Hajdúvármegyéhez s nagy mértékben hozzá fog járulni Debreczen város szépítéséhez. A tervnek az az előnye is meg van, hogy szükségtelessé teszi a szomszédos telkek megvételét.

Pavlovits műépítész ugyanis a pompás palotát a jelenlegi vármegye-ház telkére tervezte zseniális ötlettel oly módon, hogy a régi telken építendő hatalmas palotában minden szükséges helyiség elfér, sőt bérbeadásra szánt helyiségek is lesznek benne.

Az impozáns palota homlokzatának közepe ugyanis tizenhat méter szélességben harminc méter távolságra benyomódik a telek hátsó része felé és impozáns teret képez. Ily módon az utcára két kiugró szárnya lesz a nélkül, hogy a homlokzat bemélyedő középső része veszítene valamit szépségéből. E homlokzattörés által az összes helyiségek ablakai az utcára nyílnak.

A palotának utcára eső földszinti részére tizenhat bolthelyiség van tervezve. Ezenkívül a tervezet feltüntet 85 hivatalos helyiséget, diszes közgyűlési termet, kis tanácskozó termet, két modern berendezésű lakást a főispán és alispán számára.

Az utitárs.

Irta: **Pák Emil.**

Az *) állomáson a mozgó vonatra egy utas kapaszkodott fel, s a vasuti személyzet nagy lármájától kísérvé, egyenesen kupémbe tartott.

— Alázatos szolgálja! üdvözölt olyan barátságosan, mintha legalább tíz év óta ismerősek lettünk volna. Örömeinek adott kifejezést, hogy nem lesz magában. Panasztolta a pokoli hőséget. És hadart még sok mindent gyors egymásutánban.

Mig beszélt, szemügyre vettem az érdekes kis embert. Fess megjelenése, egészségétől majd kicsattanó arca jóléről beszéltek. Minden iránt való érdeklődése pedig azt árulta el, hogy azok közül való, akik szeretnek élni.

— Kolozsvári akadémikus vagyok, s oda is utazom.

— Én nem különben.

— De nekem utközben egy kis stációm lesz.

— Nekem nem különben.

Igy utitársainkkal tisztába jövén, egymás személyi dolgai iránt nem érdeklődünk többé, hanem elővettük azokat a dolgokat, amikkel az utasok agyon szokták ütni az időt. S ez az én kis beszédes emberem mellett jól is sikerült. Nekem csak hallgatnom kellett. Ha szólni akartam,

belevágtam. Így aztán észre se vettük, hogy már közös stációnk helyére érkezünk.

Verőfényes júliusi délután teli volt állomás utazó és üdülést kereső közönséggel. A sok szép asszony izléses tolettje változatos színpompával töltötte be a peront. Ezt a jó benyomást, mint a vetés közül előugró pipacs, csak egy förtelmes alak zavarta meg.

Gyöngédtelenség nélkül förtelmesnek mondhatjuk e nőt, mert körülbelül ötven éves kora dacára bakfishoz illő feltűnő ruhát viselt. Ez azonban nem volt képes eltakarni alakjának terjedelmét, a mint egyéb dolgok sem tudták elfedni a szeméi alatt megjelent ráncokat és a hajból előkandikáló őszszálakat. Fénytelen sárga szemét fürkészőleg bordonozta végig vonatunkon, s örülni látszott, midőn utitársamat észrevette. Az én kis beszédes emberemen szokatlan izgalom vett erőt. Mig én holmiaimmal cihelődtem, lesietett a kupéból. Kis idő múlva láttam, amint a nőnyujtotta karját, felsegítette egy kocsiba és kettesben elrobogtak.

Másnap a reggeli vonattal folytattam utamat. A véletlen, melynek életünkben oly nagy szerepe van, tegnapi utitársammal hozott ismét össze. Beszélte, hogy mily szép a város, mennyire halad. Kalandjáról diskreten hallgatott.

Feltűnt mégis, hogy mentől közelebb

jutottunk célunkhoz, annál kevesebb beszédű lett. Szellemes ötletei megrikultak, arcát mindjobban hatalmába vette valami közöny és fásultság.

Emberemet mintha kicserélték volna. Éppen azon gondolkodtam, mi lehet az oka ennek? Fáradtság, vagy tán nem szándékolta megsértődés? — mikor a vonat fűtyölt és megérkeztünk.

Együtt léptünk ki. Reám régi jó iskolatársam, 6 reá egy remek nő várakozott. Pálma termete kissé előre hajlott a kíváncsi keresésben. Érdekes halvány arcú pir ömlött el. Nefeletskék szemében könnyesepp rezgett. Nyilván a viszontlátás örömetől... Utitársam, miután tölem bucsút vett, hozzálépett, s oly hidegséggel csókolta meg, mintha a világ legközönségesebb teremtménye állott volna előtte.

Nem állhattam, hogy meg ne kérdezzem barátomat:

— Te, kik ezek?

— Hát nem ismered? Ez Kishalmy Jenő akadémiai festő, az meg a felesége, a város legszebb asszonya.

Bosszantott a dolog. Ostoba ember gondoltam, csunyább szeretőt tart a feleségénél. Más minden tökéletes ez emberben, csak szeme nincs...

De aztán ez jutott eszembe: ha a mostani szeretője lenne a felesége, akkor még bizonyosabban megcsálná azt.

**A fürdőző közönségnek
női felöltők 3.50-től.**

Rész pongyolák 2.75, 3.50, 4.50-től feljebb, remek kivitelben **Madera** és **himz** ruhák, **Blauzok**, **Mosó** és **gyajpu delain**, **Napernyők** és **Nyári takarók**, **Harisnyák** olcsó szabott arakban kaphatók **Klein Ignác** női divat áruházában, Piacz-utca 24. sz. kistemplommal szemben. ←←←←←

A főispáni lakás a palota egyik, az alispáni lakás a másik szárnyában lesz az első emeleten. Az épület két emeletes gyönyörű palota lesz a két kirugó szárnyon egy-egy toronnyal. A palota ormentikája a magyar stílus mű-remeke.

A fenség érdeklődik...

És pompásan beszél magyarul.

A függetlenségi és negyvennyolcas párt hivatalos lapja, a „Budapest“, ma reggeli számában a következőket írja:

Frigyes főherceg fia, Albrecht főherceg vasárnap este vizsgázott a bécsi Teréziánumban a gimnázium első osztályának tárgyaiból, a latin kivételével. A vizsga, amelyen Izabella, Gabriella és Alice főhercegnők is jelen voltak, a legtöbb tárgyból magyar nyelven folyt. A kis fenség minden kérdésre szabatosan felelt, de a legtöbb teleteket a magyar nyelvből adta. A vizsgán különben a vizsgálati biztos is magyar volt. Az ifjú főhercegnek két nevelője van: egy magyar és egy német. — A fenség pompásan beszél magyarul és nagy érdeklődést tanúsít a mi viszonyaink iránt.

A fenség tizenegy esztendőes gyerek és máris „érdeklődést tanúsít a mi viszonyaink iránt“. Ebből lehet következtetni, hogy micsoda érdeklődést fog viszonyaink iránt tanúsítani, ha egyszer majd a latinból is levizsgázik.

Rágalmak

Baltazár Dezső dr. esperes ellen.

Nyilatkozat egy koholt kiáltványra.

Ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtót bejárta a hír a tiszántúli egyházkerület egyik püspökjelöltjének, dr. Baltazár Dezsőnek állítólagos szociálistakodásáról s neve egyszerűen, mint „szocialista esperes“ szerepelt állandóan, főként egy koholt kiáltvány leközlése alkalmából.

A célzatosan meghurcolt esperes rehabilitálása, főként pedig az igazság érdekében közreadjuk az alábbi sorokat:

Nyilatkozat.

Alulírottak személyesen kérdést intéztünk dr. Baltazár Dezső esperes urhoz, a „Magyar Szóban“ s utána több lapban közzétett s mindenféle kommentálással ellátott kiáltvány tárgyában, melyet állítólag több érmelléki községhez a törvényhatósági tagválasztások alkalmából intézett s mely egyebek között arra hívja fel az illetőket, hogy papra, tanítóra, jegyzőre ne szavazzanak. Kérdésünkre előttünk a következőket jelentette ki: A „Magyar Szóban“ s több lapban közölt kiáltvány nem tőle származik, az ő neve alatt előleges megkérdezése, tudta és beleegyezése nélkül adatott ki, s erről értesülést is csak akkor szerzett, midőn azt a püspökválasztási mozgalmakkal kapcsolatosan könnyen érthető célzat-

tal publikálták. Különben is a kiáltvány irányzatától, noha mint utólag kiderült, az ajánlatba hozott egyének egyike épen tanító, teljesen távol áll s eddigi működése a szocialis mozgolódások terén a nép említett vezetőinek támogatására több esetben sikeres eredményt mutathat fel, a mire adatok állanak rendelkezésünkre.

Debreczen, 1908. július 8.

Rásó Gyula, kir. tanácsos, egyházmegyei gondnok. Kovács Gyula alispán, tanácsbíró. Kiss Ferenc lelkész, tanácsbíró. Kálmán Lajos főgondnok, egyházmegyei főjegyző. Nagy Lajos ref. lelkész. Rácz Gyula lelkész tanácsbíró. Simon Károly tanító egyh. ker. képviselő.

Hja, az asszonyt óvni kell!

Szélről, portól, de kivált a tüzértől.

Ha a jó Isten is úgy akarja, Budapestre nemsokára olyan deputáció fog megérkezni, amilyen még a magyar fővárosban bizonyosan nem volt.

A deputáció a királyhoz akar menni és ezt óhajtja neki mondani:

— Főlséges ur, légy oly kegyelmes és intézkedj az iránt, hogy Lippa városába ne jöjjenek többé tűzerek. Mert, ha a tűzerek odajönnek, a lippai asszonyok egyszerre megfélemednek arról az esküről, melyet az oltár előtt tettek.

Ennek a furcsa kérésnek az az előzménye, hogy a Lippán beszállásolt tűzerek sikerrel ostromolták az odavaló asszonyokat. Ezelőtt négy esztendővel küldöttséggel keresték föl a lippai polgárok Schwitzer Lajos tábornakszernagyot, a hetedik hadtest akkori parancsnokát, akinek megindító szavakkal ecsetelték az ő lelki kinjait, s kérték, hogy tartsák másutt a hadgyakorlatot.

De Schwitzert nem indította meg a könyörgő hang, ő nem érezte magát kötevezve védeni a lippai asszonyok erkölcsét s a küldöttség kérését ridegen visszautasította.

Azóta négy év telt el s most merész nagy tervet eszeltek ki a derék lippai svábok. Összegyűltek egy korosmában és hosszú gondolkodás, tanakodás után arra a megállapodásra jutottak, hogy *monstre küldöttségben tisztelegni foznak a királynál és tőle, mint a legfőbb haduról, kérik majd a bajok orvoslását*. Már meg is állapították a napot is, amelyen ő felsége elé fognak járulni. Kisütötték, hogy a király augusztus 18-án Pesten szokott tartózkodni és így ezen a napon fognak a király elé járulni.

Megvitatták az audienciának összes eshetőségeit, de mikor arra került a sor, hogy ki legyen a küldöttség szónoke, — csend lett a teremben. Erre a nehéz feladatra senki sem mert vállalkozni.

Végre abban állapodtak meg, hogy felkérnek valakit, aki a küldöttséget a király elé fogja vezetni. Ettől az audienciá-

tól várják a lippai svábok, hogy régi kívánságuk beteljesüljön és hogy a tűzerek másfelé gyakorlatozzanak.

Annyi bizonyos, hogy deputációt még úgy sem fogadtak, mint ahogy a lippaiakat fogják fogadni Budapesten, ha csakugyan utra kelnek.

Polgári iskolai tanítók fizetése.

A miniszter megjavítja.

Ápponyi Albert gróf rendelete.

A hivatalos lap mai száma Ápponyi Albert gróf kuluszminiszter rendeletét közli, amelyet az ország egyházi főhatóságaihoz intézett. A rendeletben a miniszter közli, hogy törvényes felhatalmazása alapján a községi és felekezeti felső nép- és polgári iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők fizetés kiegészítésének fokozatos végrehajtásáról is gondoskodni kíván.

A miniszternek az a terve, hogy a rendes és segédtanítók (tanítónők) közül azok, akik az említett iskoláknál már hosszabb idő óta működnek, szolgálati éveikre való tekintettel a X és XI. fizetési osztály első, illetőleg IX. fizetési osztály utolsó fokozatainak megfelelő fizetékiegészítésben, illetőleg államszegélyben részesülnek. Azok a tanítók és tanítónők, akik nyolc év óta teljesítenek szolgálatot, 1908 július 1-től számítva évi 2400 korona, azok pedig, akik tizenhat év óta vannak szolgálatban, évi 2600 korona fizetést fognak kapni. A segédtanítók részére, ha legalább nyolc év óta vannak alkalmazásban, 1800 korona évi fizetést biztosítanak. A fizetékiegészítést kérő beadványokat október 15-éig kell a miniszterhez benyújtani.

A rendelet a szerzetesrendű tanítónők fizetés kiegészítése dolgában tett miniszteri intézkedéseket arra való tekintettel, hogy a szerzetesrendek szabályai szerint a rend tagjainak fizetést nem lehet közvetlenül adni, hatályon kívül helyezi s a miniszter a tanítónők ellátására segély gyanánt megállapítandó összegeket az illető iskola fenntartásáról, illetve a szerzetesrendház előjáróságának címére fogja kiutalványozni.

Szegedy Ferencné kártérítése.

A sebesültek jobban vnnak.

A szoboszlói vasuti katasztrófának borzalmas hullámai lassankint elsimulnak. A nagy vasuti szerencsétlenséget nyomon követő izgalom még nem ért ugyan véget, a nagyközönség figyelmét, érdeklődését még mindig teljesen lekötik a rettentő események s itt-ott teljesen érezhető annak nyomasztó hatása is, a tragédiának sötét színe azonban észrevétlenül enyészik el. Új nagyobb tragédiák kiszorítják emezt s amíg az emberiség az egyik pusztulás fölött sopánkodik, mindjárt követi a másik a még borzalmasabb, a sokkalta véresebb. A kórházban fekvő sebesültek s az egyik halottnak Szegedi Ferencnek özvegye, gyermekei iránt élénk a részvét a közönség körében.

A kártérítés.

Szegedi Ferenc fékező özvegye és három kis árvája tegnap Egyekre utazott

oknához és valószínűleg ott fognak végképpen megtelepedni.

A szerencsétlen özvegynek, mint azt megírtuk, a temetési költséggel együtt tizezerhatszáz korona teljes végkielégítést ajánlott fel a vasutigazgatóság nevében *Stingli Kálmán*, a debreczeni vasuti állomás főnöke. Szegedi Ferencné azonban ezt az összeget nem fogadta el.

Tudósítónk a kárpótlásra vonatkozólag kérdést intézett a fékező özvegyéhez, aki ezeket mondta:

— Szegény férjem halála pótolhatatlan veszteség nekem és miatta kenyér nélkül maradtam három apró gyermekemmel együtt. *Harmincezer korona kártérítést kérek a vasutigazgatóságtól.*

A hullarablókat följelentették.

Pakos Ödön dr. hulláját, mint megírtuk, a nagy zavarban gyalázatosan kifosztották. Több, mint hétezer korona papír pénzt, óráját és gyűrűjét vitték el. A hullarablás ügyében a nyomozást azonnal megindították, de ez ideig eredményre nem vezetett.

Ma érkezett meg a debreczeni királyi ügyészség a borzalmas halállal elhalt ügyvéd bátyjának, *Bleyer Márk dr. halmi járásorvosnak* terjedelmes följelentése, amelyben a följelentő elmondja, hogy több mint hétezer korona készpénzen kívül az összes nála levő okmányait és leveleit elrabolták. A kir. ügyészség folytatja a vizsgálatot.

A váltódöröket kihallgatták.

A szörnyű katasztrófa állítólagos okozóit, *Somogyi Lajos* váltódöröt és *Nagy József* térmestert, akiket kedden délután kísérték be a királyi ügyészséghez, *Tóby István dr.* vizsgálóbíró tegnap az esti órákban ismét kihallgatta. Mindketten ártatlannak mondják magukat. A vizsgálóbíró a kihallgatás után vizsgálati fogásba helyezte a két letartóztatott vasutast.

A sebesültek állapota.

A katasztrófnak ama négy férfi áldozata, akiket a debreczeni kórházban ápolnak, ma már a teljes javulás útján van *Kovács Antal* állapota egyre javul. *Péntek Gábor* pedig már kedélyesen szokott csevegni a kórházi szomszédjaival. A női sebesültek közül *Czabán Lászlóné* állapota a délelőtti folyamán rosszabbra fordult délután azonban már ismét jobban lett. A betegeket különben naponként meglátogatják hozzátartozóik.

Felfüggesztett kalauzok.

A vizsgálat folyamán felháborító dologra jött rá az államvasutak vizsgálóbizottsága. Megállapították, hogy a Debreczenből kiinduló személyvonaton nem volt mentőszekrény. A vasuti szabályzat értelmében minden személy- és tehervonaton okvetlen kell mentőszekrénynek lenni. Ezt a kalauzoknak konstatálni kellett volna. Ugy értesültünk, hogy emiatt a kalauzok ellen megindították a fegyelmi eljárást.

A közönség megnyugtatása végett követeljük, hogy az államvasutak igazgatósága indítson vizsgálatot, vajjon az egészségügyi tanácsosok elvégzik e kötelességüket. Mese szép cím az az egészségügyi tanácsosság, de azzal némi kötelesség is jár.

Lapunk holnapi számában egyébként közölni fogjuk egy előkelő orvos levelét, aki a katasztrófa alkalmával a személyvonaton utazott és aki a sebesülteknek első segélyt nyújtotta. Ennek az orvosnak a levele teljes felvilágosítást nyújt a debreczeni mentő-egylet szoboszlói működéséről.

A fiumei tengerészek sztrájkolnak.

Az Ungaro-Croata hajói nem közlekednek.

Sztrájk a bér miatt.

Fiumében tegnap este tengeréssztrájk ütött ki. Az Ungaro Croata hajóstársaság kapitányai és gépészei, akik béremelés ügyében már régebben tárgyalnak a társasággal, a tárgyalások eredménytelensége miatt beszüntették a munkát. Este hét órakor a kapitányok és a gépészek kiereztették a gőzt a kávéházakból és a hajókat elhagyták. Ma, mint fiumei tudósítónk jelenti, a hajóstársaság harminchat gőzösből már harminc lehorgonyozott a kikötőben. A többi hat gőzös megérkezését mára várják. A kapitányok és a gépészek elhatározták, hogy követeléseiktől semmiképen sem engednek. A sztrájk következtében az élelmiszer- és személyforgalom Abbáziában szünetel.

Bárha a sztrájk csak tegnap este tört ki, Fiumét mulhatatlanul katasztrófa fenyegeti, ha nem sikerülne a békés elintézés és a sztrájk hosszabb ideig eltart. A tengerészeti hatóság néhány torpedónak a kiküldését kerte, hogy legalább a postát el lehessen a különböző kikötőkbe szállítani.

Szabószámlák.

Ti régi gyűrött szabószámlák, szép rubrikákba írott számok: tinétek ime nagy részvétellel, vasalt nadrágban kondolálok. Te sok-sok szám és hizott nulla, kikkől ijedten por és — hó vált, a sok-sok magas rubrikából ugorjanak le. A la Kowald.

A Nemzeti a Népszínházban.

Apponyi sokalja a bért.

A népszínházi bizottság tudalevően megállapította azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó beleegyezni, hogy a Vigopera bérlete a kultuszminisztériumnak engedtesse át. A feltételek között van, hogy az állam évi 60 000 korona bért, 10 000 korona diszkrétumot és 30 000 korona nyugdíjárulékot tartozik fizetni.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter sokalja ezt a bért és azt mondja, hogy nem igazságos, hogy akkor, amikor *Máder Rezső* 30 000 korona bért fizetett az első esztendőben, tőle 60 000 koronát követelnek. A népszínházi bizottság azonban kifejtette, hogy a főváros csak annyi bért követel a Nemzeti Színháztól, amennyit *Vidor Pál* fizetett.

Mikor a Nemzeti Színház átköltözik a Népszínházba, bizonyos, hogy jelentékeny bevételi többletet fog ez a helyiségváltozás előidézni, mert a Népszínházban 1200 férőhely van, míg a Nemzeti Színházban csak 800 férőhely volt, tehát a Népszínházban körülbelül négyszáz né-

zővel több ember fér el, mint amennyit a Nemzeti Színház befogadott. Múltános és igazságos dolog tehát, hogy a főváros részesedjék ebből a bevételi többletből, amelyet az átköltözés idéz elő.

A kultuszminiszter megbízottjai és a főváros megbízottjai a feltételek dolgában tovább fognak tárgyalni és valószínű, hogy a tárgyalásokat néhány napon belül közmegegyezésre be is fejezik. A főváros részéről a tárgyalásokban *Bárczy István* polgármester, *Heltai Ferencz dr.* és *Márkus Miksa* vesznek részt.

Emberélet egy forint miatt.

Gyilkossági-kísérlet a Nyil-utcában.

Vérengző napszámos.

Mára virradó éjszaka embervér festette pirosra Debreczen külvárosának egyik népes helyét, a Nyil-utcát. Az egyre világosodó szürkületben egy napszámos ráesett egy társára, akit boszúból meg akart ölni. A véres eseménynek indító okai a korcsmai élet bűnös és romlott világából erednek. A két jóbarát összeveszett egy neveléses kis összegben és amiatt esküdött halált az elkeseredett napszámos, egyik legjobb pajtása fejére. Az áldozat a debreczeni közkórházban haldoklik, a merénylő pedig már az ügyészség fogházában várja bűnhődését.

A véres eset részleteiről az alábbi tudósítás számol be:

(A korcsmában.)

Két jóbarát, *László István* napszámos és a nálánál sokkal fiatalabb *Bodán Gyula* benéztek szerdán este egyik külvárosi korcsmába, ahol mulatozni kezdtek. A vigasság egészen reggelig tartott és a két barát a legjobb hangulatban hagyta el a mulató helyet. Az uton azonban összevesztek. *László István* megsokalta a fiatal barát hetvenkedését és indulatosan ráordított *Bodán Gyulára*:

— Jobb lesz, ha megadod a forintomat, amit az éjszaka elloptál!

— Én vettem el? No, majd adok én neked ezért! — kiáltott vissza *Bodán Gyula*.

A heves incidens után az egyik erre, a másik arra ment. Ezzel vége is lett volna a verekedésnek, de *Bodán Gyula* a lopás vádját sehogy sem tudta elviselni. Véres boszút forralt lelkében és ennek végrehajtására a mai éjszakát választotta ki. Az idő is kedvezett neki, mert beborult és sötét éjszaka volt.

(A merénylet.)

Ma hajnalban a Nyil-utcában találkoztak a haragosok.

— Csakhogy itt vagy! — kiáltott föl *Bodán Gyula*, amikor a mit sem sejtő *László Istvánt* meglátta. *László* megijedt a kiáltásra és előbb futni akart, de közben meggondolta a dolgot és szembeszállt a támadójával.

Természetesen heves jelenetek vették kezdetüket. László a Bodántól kapott ütésekkel viszonzta, a szitkokra erősebbel replikázott és az a küzdelem eltartott egy jó félóráig. Ekkor László István észrevette, hogy ellenfele kést ránt elő. Ijedelem fogta el a bicska megpillantására és jobbnak látta a futásban keresni menedéket.

Bodán Gyula élesre fent késével utána rohant László Istvánnak és bicskáját beledöfte annak hátába.

— Na nesze az egy forintod! ordította és gyilkos bicskáját ismét beleszurta. László István erre eszméletlenül rogyott össze és hátából patakszani kezdett a vér. A lármára, amelylyel az éjszakai támadás járt, kicsődültek a Nyil utcai lakók, akik a merényletet elfogták az áldozatot pedig bevitték a kórházba.

(A merénylet kihallgatása.)

Az összeszurkált László István elhelyezése után Bodán Gyulát átadták az eset szemtanúi a közeli őrszemnek, aki a bicskázó embert bevitte a bünygyi osztályra. Itt Mile Pál rendőrfogalmazó fogta vallatóra, aki előtt Bodán beismerte tettét. Azzal védekezett, hogy őt barátja vérig sértette és ezért követte el tettét. A rendőrség Bodán Gyulát még a délután folyamán átkísértette az ügyészséghez.

(Az áldozat vallomása.)

A megszurtt ember állapota óráról órára rosszabbodott, úgy, hogy a kórház gondnoksága telefonon kérte Tóby István vizsgálóbíró a haldokló László István kihallgatására. A szerencsétlen ember elfuló hangon beszélt el esetét és vallomásra esküt is tett. Az orvosok véleménye szerint a megszurtt ember még a reggelt sem bírja ki.

A vizsgálóbíró intézkedése folytán a vizsgálat tovább folyik, mert az esetnek előreláthatólag bonyodalmai is lesznek.

Nem lesz többé dobolás.

De nem a végrehajtóknál.

Hanem a katonáknál.

Bécsből jelentik nekünk: Ő felsége elrendelte, hogy mindkét honvédségnél a dobosok eltöröltessenek és századonként négy kürtös legyen. Ezek, ezredenkint, menetzenekarokba alakulnak.

Németországban ezt az intézményt már rég bevezették. Ott kürtösök és fúvósok helyettesítik a zenét olyan ezredknél, amelyeknek zenekaruk nincs. Ausztriába egyetlen honvédezerednek sincs zenekara. Magyarországon pedig csak honvéderületenkint van egy egy.

A mars ezentúl tehát majd csak trombita szóra fog menni.

UJDONSÁGOK.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Karlsbadból táviratozzák: Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter az éjet jól töltötte. Fájdalmi csillapultak. Az izületi izzadmányok felszivódásában haladás észlelhető. A beteg hőmérséklete ma reggel 36,6 fok volt. Közérzés jó. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkár holnap Kossuth Ferencz látogatására Karlsbadba utazik.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog- és pénzügyi bizottsága július 11-én szombaton tartott volna ülést, de ez a tanácskozás elmarad és pedig azért, mert ugyanazon a napon a szervező bizottság ülészik. A jog- és pénzügyi bizottság ülését e miatt július 14. délután fél 4 órára hivta össze Vecsey Imre főjegyző, a bizottság elnöke.

— **Az új husz koronásokat bevonják.** Alig, hogy megszülettek, már is eltemették őket. Szegény kicsi tégek nem tudtak megnőni. Akik burokban születtek, azokról azt mondják, hogy szerencsések lesznek. Az új husz koronásokon ez a mondás éppenséggel nem igazolódott be. Sőt. Nekik az okozza a vesztüket, hogy burokban születtek. A burok, ugyanis a piros meg a kék festék, amint begyűrűk a bankókat a mellényzsebbe, vagy a pénztárcába, leválik róluk és ami visszamarad, az már nem bankó, csak értéktelen papirdarab, amiért nem fizeti az osztrák-magyar-bank a törvényes érepenzt. Nem fizeti, mert a burokkal együtt a banknak ez az ígérete is lemosódik a papirosról. Ezért az osztrák-magyar bank elhatározta, hogy a rosszul sikerült bankjegyeket rövidesen bevonja és ujakat bocsájt ki helyettük.

— **Gyöngyösi diákok Debreczenben.** A gyöngyösi állami főgimnázium négy növendéke Laczorás Sándor, Daly Károly, Nevada Imre és Forgács Géza gyalogszerrel bejárták a felsőmagyarországot s most Debreczenbe érkeztek utjokban. A fiatal utasok délelőtt megtekintették a város nevezetességeit s holnap indulnak tovább Kolozsvár felé, hogy Erdélyt is bebarangolják.

— **A kölni híd beomlott.** Ma délelőtt, kevéssel tíz óra előtt bedőlt az épülőfélben levő rajnai híd. A katasztrófa idején a hidon tartózkodottak közül tízennégyen a vízbe fulltak, sokan súlyosan megsebesültek. A vizsgálatot megindították. Mindeddig nem sikerült megállapítani, hogy mi okozta a katasztrófát.

— **Kedvezményes utazás tanulóknak.** Kossuth Ferencz, a kiránduló iskoláknak és tanulóknak nagy kedvezményeket nyújtott a m. á. vasutak összes vonalaira. A kirándulásokat rendező iskolák számára, a rendes gyorsvonatokhoz

III. osztályu személyvonatok csatoltatnak, amelynek használatáért fél 3 ad osztályu hely árát fizetik a tanulók. Továbbá két tíz éven aluli tanuló fél 3 ad osztályu jeggyel utazhat. Tíz fizető tanulóval pedig egy szegénysorsu tanuló ingyen utazhat.

— **Herczeg Ferencz házassága.** A magyar íróvilág egyik legkiválóbb tagja, Herczeg Ferencz, holnap délután 4 órakor köt házasságot a VIII. kerületi előjáróság anyakönyvi hivatalában Csillag Juliskával, Csillag Teréz színművésznő leányával. A házasság iránt nemcsak az író- és a művészvilágban, hanem a közönség körében is nagy az érdeklődés.

— **A böszörményi tisztújítás.** Az igazoló választmány ma B. szörményben ülést tartott Kovács Gyula alispán elnöke alatt. A választmány igazolja a választásra jogosultakat, majd a városnál betöltésre kerülő tisztviselői állásokra vonatkozólag pályázatot irtak ki. A pályázati határidő e hó 22-ike.

— **A székelyhídi sáskajárás.** Egyre nagyobb mérvet ölt a székelyhídi sáskajárás, amely csak pár napja ütötte fel a fejét. Tegnap az egész sáskatábor felkerekedett s ellepte a falu háztetőit. A sáskahad a tetőkről minden nád és szalma-fedelet elpusztított. Ami csak megrágható, mindent megörölték a tengeri számmal pusztító rovarok. Félt, hogy a még lábon álló termés sem marad épen. A mentési munkálatok szakadatlanul folynak. Kovácsnay Mercell főszolgabíró felügyelete alatt 150–200 parasztagazda irtja vasboronákkal a határ rémeit. A veszedelem előre nem látható károkkal fenyeget.

— **Földrengések.** Bécsből táviratozza tudósítónk: A cs. és kir. meteorológiai és geodinamikai intézet szeizmografikus készülékei az éjjel két ízben erős közeli földrengést jeleztek mintegy 350 kilométer távolságból. Az első és erősebb 3 óra 14 perc 34 mp-ke kezdődött közép-európai idő szerint. A tényleges földmozgás Bécsben ez alkalommal mintegy 0,2 milliméter volt. A második és gyöngébb földrengés körülbelül ugyanolyan távolságban reggel 7 óra 41 perckor állott be. Intenzitása körülbelül egy harmada volt az elsőnek. A feljegyzések után itélve a földrengés a keletkezési helyen volt érezhető. — Belunóból táviratozzák nekünk: Ma reggel 2 óra 14 perckor itt hullámos földrengést érezték 8 másodpercen át, amely nem tett kárt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni helyi vasut igazgatósága husz koronát juttatott a polgári asztaltársaság útján a szegény gyermekek felruházására. Molnár Antalné urnő, a debreczeni hitelbank igazgatójának neje, abból az alkalomból, hogy férje, aki a szerencsétlenül járt szoboszlói vonaton utazott és semmi baja nem történt, tíz koronát adott a szegény gyermekek felruházására. Az adományokért hálás köszönetet mond a polgári asztaltársaság elnöksége.

— **Vizscap helyett vészfék.** Istók Vaszali merági (beányesi járás) arató, afeletti örömeiben, hogy az aratás ránézve jól sikerült, némiképpen bepálinkázott. A vonaton Ujfa'u és Keresztles között s éles

HARABÉCZY FÉST. MOS. TISZTÍT
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

jókedvében megrántotta a vészféket. A vonat természetesen megállott, ellenben Istók Vaszilit Nagyváradra érkezvén, átadták a rendőrségnek. A megszeppent atyafi azzal védekezett, hogy ő szomjas volt és vízvezetékét sejtett.

— **Kidőlt kirakat üveg.** Ma délelőtt nagy riadalmat okozott a Piacon, hogy egy utcai kirakat kidőlt. A *Fisch* testvérek egyik kirakat üvege a rájárából, amikor azt egyik segéd fölnyitotta, csörmpölve hullott ki és részakadt az épp ott elhaladó Berzsi József napszámásra. Az üvegzapor a szerencsétlen embernek összevagdalta jobb lábát és jobb vállát. A mentők az erősen vérző embert beszállították a kórházba. Állapota súlyos.

— **Az örült gyilkos.** Megirtuk annak idején, hogy *Mosolygó* Gyula fűszerkereskedő lelőtte szomszédját, Bella György pékmestert Budapesten. A gyilkos azonban a főkapitányságon kuszált előadásában azt vallotta, hogy előre megfontolt szándékkal azért ölte meg szomszédját és testi-lelki jóbarátját, mert ez *Mosolygó* feleségét megrágalmazta, őt az ivásra rábirta és anyagilag tönkre tette. Mindebből semmi sem volt igaz s *Mosolygó* minden különösebb ok nélkül ölte meg Bellát. — A gyilkos átkerült az ügyészséghez és azóta a gyűjtőfogházban várta a főtárgyalást. Itt azonban a törvényszéki orvosszakértők megállapították, hogy elmebeteg. Ma visszaszállították a főkapitányságra, ahonnan a mentők elvitték a Lipómezei tébolydába. Ezzel *Mosolygó* bűnyüve befejeződött.

— **Szabómunkások gyűlése.** A debreczeni szabómunkások f. hó 12-én, vasárnap d. e. 10 órakor a „Debrecen” sörösarnokban helyzetük megvitatása végett nyilvános gyűlést tartanak. Napirend lesz: 1. a szabómunkások helyzete, 2. az általános titkos választói jog. Előadó Budapestről jön.

— **Lőpor robbanás a Nyil utcán.** Könnyen komoly szerencsétlenség érhetne volna ma délután *Tóth* István Nyil-utcai kereskedő tanoncot. Egy csomó lőporos papirosat dobott be a konyhába, amely óriási zajjal felrobbant. A robbanás következtében a fiu könnyebb sérüléseket szenvedett és beszállították a kórházba.

— **A Kovald-gyár áldozatai.** A tegnapi esti katasztrófa halottait ma boncolják föl. Azután felravatalozták a temető halottasházában, ahonnan délután temetik el. A Rókus-kórházban ápolat sebesültek állapota javulóban van.

— **Megharapta a kutya.** Takács Gábor csizmadiamester Lorántffy-utca 2. sz. a lakos panaszt tett a rendőrségen *Halász* Juliánna ellen, akinek kutyája négy éves *Ilonka* nevű leányát megharapta. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Kabaré az Angol Királynőben.** A budapesti modern színház tagjai közül többen Debreczenben érkeztek, s három kabaré előadást tartanak az Angol Királynő udvari helyiségében. A társulat tagjai egytől-egyig kiváló művészek, vezetőjük pedig a Modern Színház közkedvelt, szellemes konferencierje: *Palásthy*

Marcell. A társulat tagjai között van még *Rápolti* Mariska a *Vígyszínház*, *Szász* Ilonka a *Bonboniev*, *Kápolnai* Tihamér a *Modern Színház* és *Papp* Jancsi az opera ösztöndíjas tagja. A finom, distingvált izléssel összeállított műsor kedvéért is sokan készülnek megnézni az előadásokat. Az előadásokat kedvezőtlen idő esetén is megtartják. A helyárrokról, az előadás kezdetéről a plakátok adnak felvilágosítást.

— **Debreczeni ingatlan forgalom**
— *Dr. Bakonyi* Samu veszi a debreczeni 5366. sz. sz. j. foglalt *Arany* János utca 21. számú házat *Mócz* Magdolnától 30000 kor. — Debreczen város veszi a debreczeni 2341. sz. j. foglalt *József* kir. herceg u. 46. sz. házat *Szatmári* *Gergely* *Törő* *Mihály* né veszi a debreczeni 3357 sz. j. foglalt *Baros*-utca 5 sz. házat *Horváth* *Eszter* *Gólvást* *Józsefnétől* 8000 koronáért. *Farkas* *István* és neje *Simon* *Anna* veszik a pusztá nagycserei 155 sz. j. foglalt 23 hold 104 négyszögöl kaszállót *Andriskó* *Mihály* és neje *Rácz* *Sárától* 15161 korona 60 fillérért. — *Lajdler* *Ádám* és neje *Szarvas* *Katalin* *Dobi* *Bálint* és *Dobi* *Imre* veszik a pusztá maesi 104 sz. j. foglalt 1 hold 400 négyszögöl tanyaföldet a Debreczeni *Első* *Takarékpénztártól* 17000 koronáért. — *Vencs* *Lajos* és neje *Hauler* *Gizella* veszik a debreceni 7256 sz. j. foglalt *Varga*-utca 39 sz. házat özvegy *Czakó* *Károlyné* *Mudráz* *Juliánától* 22000 kor.

— **Az aratás** küszöbén állva a Hazai Általános biztosító részvénytársaság (Debreczen, Hatvan u. 11. szám.) szükségesnek tartjuk a t. gazdaközönség szives figyelmét felhívni, hogy *termény, kazal és asztal* biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett vállal. Irodahelyiség nyitva reggel 7 órától este 6 óráig. *Zöldy* *János* titkár.

— **Menyasszonyi és alkalmi ajándék tárgyak beszerzésekor ne feledkezünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházáról, mert ott minden szép jó és olcsó.**

— **Finom Sollingeni zsebkések ollók borotva borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze áruházában kaphatók. Kossuth-utca 4. szám alatt.**

— **A legdivatosabb sítábotok Mentze áruházában a legolcsóbbak.**

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés

Budapest, 1908. július 10

Készaru 10-15 olcsóbb, határidők lanyhák

1908. októberi buza	11.28.	29
1908. májusi buza	—	—
1908. áprilisi buza	—	—
1908. áprilisi rozs	—	—
májusi rozs	—	—
1908. októberi rozs	9.48.	49
októberi zab	8.36.	37
áprilisi zab	—	—
1908. májusi zab	—	—
1909. májusi tengeri	7.14.	15
1908. júliusi	7.23.	29
1908. augusztusi tengeri	7.38.	39
1908. augusztusi rapese	—	—

REGENY-OSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

46. **Regény.**

A zongora mellett ismét olyan különös állapotba jöttem, a miről nem tudok számot adni magamnak... s most? Most tündés fog el a nélkül, hogy helye volna annak. Nem! ezt nem akarom! megyek és Alberttel maradok egész este, egyedül vele magával. Violetta ezt nem veendi tőlem rossz néven, ő úgy is egész nap velünk van, neki magának is jól fog esni, ha legalább vacsoráig egyedül lehet.

Vilma felállt, hogy távozzék.

— **Megyek Alberthez, mennem kell!** te ezt megbocsátod jó Violám, hogy most itt hagylak, valamit mondani akarok férjemnek.

— **Éppen kérni akartalak, hogy menj Alberthez kedvesem, hiszen ő vár rád, én pedig levelet szeretnék írni fivérremnek.**

— **Ird a végére a levélnek Albert üdvözlését is, mondá Vilma bucsucskót nyomva Viola homlokára, aztán elhagyta a szobát.** De utközben észbe jött, hogy nagykendőjét a hálószobában felejtette, a nélkül pedig nem akart a léghuzamos folyosón végig menni. Betért tehát szobájába. A nagy kasimir kendő ott feküdt, a hová az imént letette, már éppen távozni akart, mikor az ágy mellett kis márványasztalon virágtartóban egy mezei virágokból kötött bokrétát vett észre; hirtelen jobban szemügyre véve, ugyanazt ismerte föl, melyet délelőtt ő maga kötött, s hogy gyors járásában ne akadályoztassék, egy szikla tövébe letett s ott hagyott. A bokrétá szebbnek, frissebbnek látszott, mint mikor leszedte, azzal a különbséggel, hogy most az alsó széles levelek helyett fényes zöldszínű örökzöld egészíté ki a köteg szépségét.

— **Hogyan jutott ez ide? kérdé önmagától, míg megdöbbenve állt, fokról-fokra nagyobb zavart érezve.**

— **Kitől kérdezzem meg? kiben bízhatom? ki fogja megmondani az igazat?**

— **Kitől mástól eredhetett e figyelem, mint az egyetlenől, ki tanuja volt sőtámnak.**

Az ablakhoz lépett, mintegy a légben keresve a postást, ki e küldeménynyel ide jönni merészkedett.

— **Nyiltan és nevével küldte volna Amadeo?**

— **Nem, ezt nem tehettem, ily, sértést nem követhettem el adott szava ellenében, így meg nem szeghettem lovagi ígérteit.** Mélyen kihajolt az ablakon s a völgyön végignyuló fehér utat vizsgálta fürkésző szemével, sehol senki. A légben csak a leáldozó naptól megaranyozott fantasztikus fellegek bolyongtak. Visszatért a bokrétához, valamely ellenállhatlan erő vonzta, hogy kiemelje a tertőből. Pillanatra megnevezhetlen irtózatot érzett a gondolatra, hogy e virágokat érintse, melyeknek rendeltetésök az volt, hogy ott porladjanak el, a hová letették; miért kellett ezeket viszontlátnia és pedig ily titkos módon, legbizalmasabb helyén... legdiskrétebb szobájában, hogyan íhetett ily esztelen és merész gondolatra a küldő.

De ez irtózat és gondolatok csak mulékonyak voltak, a kis fehér kéz önkénytelenül nyult a virág után s önfelédten tapadtak szeméi a finom zöld szalagra, melyvel a köteg szára át volt göngyölve.

(Folyt köv.)

Ne
addig m...
nyörü...
ságaik...
Külön...
nak, bá...
és blon...
K 18-ig...
Csaki...
vetet ár...
és portó...
Schw
2 Selyer...

Ban
Debrec...
Foglalk...
zataiva...
Leszám...
nyilt t...
Törlesz...
nyujt...
kokra...
Előlege...
Atvesz...
Elfogad...
(chek)
Vállalk...
ügylet

LÉPTÉ
VÉ
LÁS
Debrec...

Mes
Egy...
mentébe...
korlatlan...
lyel, van...
szép szo...
rák, park...
berakott...
csös, ut...
2000 frt...
Érte...

Uj
mi...
Por
Szila...

Ne vegyenek selymet

addig míg a mi garantizált szolid, gyönyörű szép, fekete, fehér és színes újdonságainkból mintát nem kér.

Különlegesség: **Selymek menyasszonynak, bál, társaságra és utcai toilletnek és blousoknak, bélesnek stb. való K 1.15-től K 18-ig méterenként.**

Osakis jóállás melletti solid selyemszővetet árulunk, direct magánosoknak vám és portómentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U.18. (Svájc.)

2 Selyemszővet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Atvesz tőzsei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

LÉPFENE és SERTÉSORBÁNCZ

elleni

VÉDŐOLTÁSOKAT

állandóan fogatosít

LÁSZLO ZSIGMOND

állatorvos

Debreczen Csapó-u. 30. Telefon 558.

Mese olcsó vétel.

Egy ház a város alatt, országot mentében jó menetelű fűszerüzlettel, korlatlan italméréssel, trafik engedéllyel, van rajta 1 bolt, 1 korcsma, 3 szép szoba, 2 konyha, pincze, kamrák, parkirozott udvar és 400 négyszögberakott termő faj szálló és gyümölcsös, utolsó ára 5000 forint. Teher 2000 frt.

Értekezhetni a kiadóban.

Uj tölgyfa hordók

minden nagyságban kaphatók

Porjes Sámuelnél

Szilágy Somlyón, saját házábanál.

Eladó tanya

szőlőtelepítésre is nagyon alkalmas!

50 kat. hold Nagy Csere 1. sz. tanya, a Buehholz József és neje tulajdona, ára holdanként 350 frt. Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul nyújt a **Nagy Lajos** Első Debreczeni Adásvételek hirdető Irodája Csapó-u. 13. sz.

Legbiztosabb szépitőszert a Fáy-féle Arcz-Grém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifünőbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztáltságságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illathoz

1—2—3 koronás üvegeje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszervi gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496

Előre haladott idény miatt

mélyen leszállított árak

az Első Debreczeni Ernyőgyárban

Merkler Soma, Piacz-u. 43. sz.

Dus választék a legdivatosabb

nap- és ernyőkben.

Izléses kivitel

Francia mellfűzők 3 kortól feljebb.

Javitások és átalakítások gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltenek.

Hajdusági Bajuszpedr.

Szép a bajusz

a híros

Hajdusági PEDRO-vel.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos

Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 kor. 15 fillér, bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

1315—1908.

Hirdetmény.

Nádudvar község közönsége 14800 kat hold területen, melyben Hortobágy és Köselymeder is van, a vadászati jogot 1908. aug. 15-től 1914. aug. 15-ig haszonbérbe adja.

A bérbeadás 1908. július hó 26. napján d. e. 11 órakor a község házában tartandó nyilvános árverés útján történik.

Kikáltási ár 142 korona, egy évi bérösszeg a szerződés kötés alkalmával biztosítékul leteendő.

Egyéb feltételek alólirott községi főjegyző irodájában megtekinthetők.

Nádudvar, 1908. július 6.

Fekete Gábor sk. Papp Sándor sk. főbíró. főjegyző.

Legjobb órák,

legszebb ékszer

szolid árban jóállással

Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz utca 42.

801/1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 1321/1. 1908. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bettelheim Miksa részére, Hupauer József egyeki lakostól 282 kor. 79 fillér tőke, ennek 1907. évi június hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 125 korona perköltség erejéig 1908. évi április hó 14-én bíróilag lefoglalt és 1957 koronára becsült üzleti árak, butorok és egyéb ingóságok 1908. évi július hó 31. éj délután 1/2 3 órakor kezdetét veendő és Egyek községben megtartandó nyilvános birói árverésben a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debreczen, 1908. évi július hó 2.

Bódogh Zs. birói kiküldött.

Olla

a legtökéletesebb

gummi különlegesség

nem szakad, s így feltétlenül megbízható.

Fő raktár

Schön Sándor

Keztyű, kötszer, és orvosi műszertárban

Debreczen, Piacz-u. 12. sz.

Apró hirdetések

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyeget csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Hetedik realista a két havi szünetre nevelő vagy irodai munkálatokra ajánlkozik. Cím a kiadóban.

Kiadó lakás: 4 szoba, előszobával aug. 1 től Darabos-u. 9. kiadó.

Figyelem!

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását egy helyben, mint vidéken legutányosabbban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168 szám. Nálam megrendelt villamos világítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezetéket is rendezek be.

Szépen burrozott külön bejárattal utcai szoba előszobával minden órán kiadó Kigyó-utca 38.

Egy jó karban lévő könnyű kocsis és egy olcsó használt egy ló után való gerelye eladó Kossuth-u. 58. sz.

Két rendbeli modern 3 szobás lakás, — villanyvilágítás bevezetve — kiadó Széchenyi u. 25.

Werthheim pénzszekrényt 1-es vagy 2-es számú megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy fűszer üzlet berendezés jutányos áron eladó, ugyanott 2 kirakat és 2 rolló is eladó. Weisz Jenő Szoboszló, Piac tér.

Féderes árukocsis megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kopirprés jókarban levő megvételre kerestetik.

Egy jól főző középkorú özvegy urinő házzal ajánlkozik. Cím a kiadóban.

Uri házhoz egy takarítónő felvétetik délelőttre. Cím a kiadóba hagyandó.

Kerestetik egy házaspár kinek felesége a délelőtti házi dolgokat elvégzi, lakást, vagy fizetést kap szolgáltatásért. Késcs-utca 36.

Tisztességes 14—16 éves fiú felvétetik a kiadóba.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmúl.
Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsavdús,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült húrtájainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásonak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Mennyasszonyi kelengye
szőnyeg és divatruház.
Fürdő köpenyek, uszó ruhák, Gyapjú
és Pelüsch utazó Plaidek
nagy raktára!

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építésvezetőség
(Piacz u. 72.) által készíttetnek.
Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.
Világítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.
Telefon sz. 568. Telefon sz. 568.

Kellemes Üdülő és Szórakozó hely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a

Margitfürdő vendéglőt

újjonan berendeztem.

A kerthelyiségben minden Vasárnap és ünnepnapokon az újjonan szervezett Városi Zenekar hangversenyeznek.

Daczára annak, hogy sem belépő díjat, sem tányérozást nem engedek meg, az italok és étkek ára a szokott rendes árban számítottatik. Tisztán kezelt italokról és ételekről a vendéglős gondoskodik.

Kizárólagos csapolása a Nagymihályi „Casinó” sörnek.

A nagy közönség pártfogását kérve,
Belépti díj nincsen. tisztelettel a tulajdonos.

Az építető és építő közönség figyelmébe.

A karczagi vasúti állomás mellett, a legmodernebb gépekkel berendezett

géptégla és cserépgyár

az elismert karczagi legelső agyagból gyártott kitűnő minőségű cserépei: az összes debreczeni fakereskedésekben kaphatók, hol mindenkor 36 koronáért ezenként, bármilyen mennyiségbe is beszerezhetők.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49. szám a főpostával szemben.